

Verksamhetsstöd och strategisk samordning

Finansdepartementet

SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet

Energimarknadsinspektionen (Ei) har valt att enbart kommentera de delar i betänkandet som direkt berör vårt verksamhetsområde. Ei avstyrker förslaget att göra en utredning över elnätens organisation samt förslaget om ett statligt administrerat system för laddning av elfordon. Ei tillstyrker förslaget om att se över behovet av specialistkompetens i domstolarna som prövar förvaltningsmål inom området för reglerade elnät. I övrigt har Ei inga synpunkter på betänkandet.

Energimarknadsinspektionens övervägande

I betänkandet konstateras att lösningen för elförsörjningen är korrekt i princip, men att gränssnittet mellan det statliga nätet och de vinstdrivande operatörernas är felaktigt lagt. Exempelvis för man i betänkandet fram att i och med att de regionala och lokala näten ägs av operatörerna, samtidigt som dessa har en monopolposition, hamnar konsumenten i ett utsatt läge. Detta är enligt utredningen orsaken till den ogynnsamma prisutvecklingen på elmarknaden. Vidare konstateras att prisregleringen har varit svag i Sverige, och att företagen därför har kunnat ta ut högre priser än vad som skulle ha varit fallet vid konkurrens. De tre stora elnätsföretagen har högre elnätspriser än de mindre, lokala elnätsägarna.

Ei delar bedömningen att prisregleringen har varit svag i Sverige. Dessutom utmanar elnätsägarna regelmässigt reglermyndighetens beslut genom domstolsprövningar. En svårighet är då att de frågor som prövas berör mycket svåra och komplexa ekonomiska frågor och avvägningar. Ei delar därför helt Jämlikhetskommissionens förslag om att se över behovet av specialistkompetens i domstolarna som prövar dessa förvaltningsmål. Ei har tidigare lämnat ett liknande förslag till regeringen.

När det sedan gäller förslaget att utreda de tekniska infrastruktursystemen med huvudalternativet att de i samtliga fall bör vara ett offentligt ägt och förvaltad nät så delar inte Ei den uppfattningen. De lokala och regionala elnäten har till stor del

varit offentligt ägda men det förekommer även blandat offentligt och privat ägarskap sedan långt före 1996. Ett ingrepp som innebär ett förstatligande av elnäten skulle utmana många av de mest grundläggande rättsprinciperna både vad gäller nationell rätt och EU-lagstiftning. Ei avstyrker därför att detta utreds vidare.

När det gäller ett statligt administrerat system för laddning av elfordon så kan Ei konstatera att en sådan lösning inte alls skulle vara i linje med elmarknadens generella organisation. Det är idag möjligt för ett stort antal aktörer att etablera laddstationer och ansluta dessa till elnätet. Inskränkningar i möjligheten att ansluta till elnätet eller att bedriva handel med el får anses vara stora ingrepp i marknadens funktion. Nyligen har det också tillkommit nya EU-regelverk genom det så kallade Ren Energi-paketet. Dessa regler omfattar bland annat laddningspunkter och ska implementeras i svensk rätt. Därutöver pågår ett stort antal andra initiativ för att öka tillgängligheten beträffande laddstationer (exempelvis Klimatklivetstödet). Att i det här läget utreda ett helt nytt statligt administrerat system för laddning av elfordon bedöms leda till att utvecklingen bromsas upp högst väsentligt. Ei avstyrker förslaget.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsekonomen Therése Hindman Persson, chefsjuristen Göran Morén, avdelningschefen Anna Cedemar, ställföreträdande generaldirektören Tony Rosten samt HR-chefen Ulrika Kärrvall, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Anne Vadasz Nilsson

Ulrika Kärrvall